

Rukověť učně Urbánních studií ZSJ (základní sídelní jednotky) aneb 21 bodů přibližujících TP2 v červnu 2011 v Liberci adaptované do předmětu URS v LS 2012

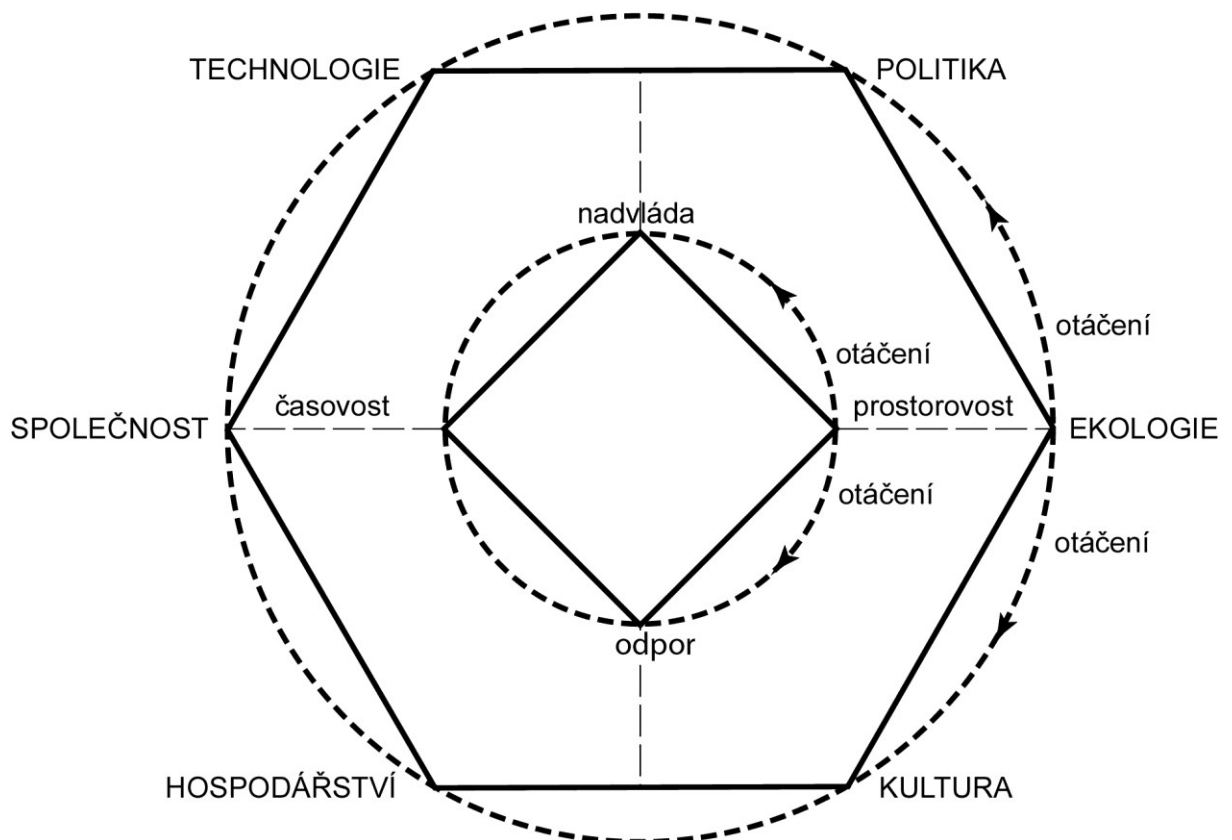
© A. Hynek, postupně od 1.10. 2008 (lokální geografie, sustainability, urbán-rurál)
S díky Dr.J.Vávrovi za cenné poznámky

1. Projdu území, dělám si poznámky, fotím, rozmlouvám s lidmi, před nimi si zásadně nic nepíši, nenahrávám nic na žádné mobily, magnetofony, kreslím si náčrty, skicy, kde jsem byl/a, co jsem viděl, zažil, co mne napadlo atd. atd.
2. Předtím jsem si o ZSJ/městské části přečetl, co jsem mohl, zjistil jsem dotazy u různých lidí, firem, institucí, na internetu, atd., takže když tam jdu, tak nejsem mimo, srovnávám přečtené, slyšené s vlastní zkušeností, se zkušeností tam žijících lidí
3. Když tam jsem a začnu rozhovor s domorodci, tak se nejdříve představím:
Jsem XY z KGE FP TUL Liberec, máme předmět, který se jmenuje *Terénní projekt a* proto jsem tady, protože je založen nejen na studiu literatury, statistik, ale hlavně na jejich ověření v terénu, kde získáváme další poznatky .vyhledáváme a řešíme témata. Zkouším 'prolomit ledy', ptám se na cestu, jak to tady bývalo a jak to je nyní
4. K čemu to je? Studujeme území, jeho ZSJ, především jak se v nich lidem žije a porovnáváme územní plány s přístupnou skutečností, hledáme rozdíly mezi plány a skutečností. Máme k tomu postup označený jako ODAPI (viz příslušný dokument), který byl použit J.Schullingem a A.Hynkem ve společném česko-nizozemském projektu urbánních studií v Brně.
5. Chci se naučit rozumět realitě ZSJ, jejímu prostorovému kontextu v rámci města Liberce, rozpoznat problémy a témata, analyzovat je a pokusit se navrhnout jak dělat věci líp než se to dnes dělá. Plně respektuji nový Územní plán města a jsem přesvědčen o jeho vysoké kvalitě. Přesto jsem kritický, ne však v českém slova smyslu jako destruktivní, nýbrž kreativní. Mohou tam být partikulární zájmy, vliv lobbistických skupin, musím jít do hloubky. Vycházím ze studia měst na jiných univerzitách , ze zkušeností německých, britských, kanadských, rakouských (např. projekt Community Diagnosis) atd. chci mít mezinárodní úroveň.
6. Chodím nejen po venku, možná se mne někdo zeptá, co tam dělám, zapřede rozhovor, neodmítnu atd., ale hlavně jdu tam, kde se soustřeďují lidé – takovým místům říká britský sociolog A.Giddens '*locales*', česky: dějiště, místa, kde se soustřeďují lidé a něco se tam děje. Tam zapředu rozhovory, i skupinové. Využívám předmět: sociální komunikace a opírám se o výbornou Kaufmannovu knihu: Chápající rozhovor.
7. Navštívím i instituce, měl bych vědět, co mi mohou, musí, nesmí poskytnout, nejdříve představím: Jsem student/ka.....z KGE FP TUL, vedoucími tohoto projektu jsou doc.A.Hynek a Dr.T.Vágai. Chovám se slušně, nicméně asertivně, žádné podlézání úředníkům/nicím. Jasně se zeptám, řeknu co chci vědět. Když mne pošlou někam, tak tam nemusím chodit, velím si sám.
8. Hlavní zásada č.1: nevěřím tomu, co vidím – zkoumám, co za tím je, většina věcí, lidí, se tváří jinak než ve skutečné hloubce je a to, co vidím, je jejich reprezentace a zajímá mne, co za tou reprezentací je, proč se tak reprezentují, co tím sledují, nedělají se silnější než jsou, nedělají ze mne nýmandu, neskrývají nějaká strašná či překvapivá tajemství? nebo ze sebe dělají ubožáky, tají něco?proč?? chtějí vůbec něco nebo jsou spokojeni a chtějí současný stav uchovat? Ale tohle jim neříkám, to vím pro sebe, mohu se tvářit jako Frigo na mašině, ale mohu být i hovorný, veselý, zaujatý, nadšený, smutný, zoufalý, přirozený,ale i herec, podle své povahy, kterou neskrývám, hraji, ale nepřetvařuji se.
9. Zásada č.2: stav věcí je výsledkem sítí vztahů mezi lidmi a věcmi, aktéry (lidé), aktanty (lidé a objekty).Tady hledám odpověď na otázku proč se ten člověk chová takhle a ne

jinak, proč ten objekt tady stojí, co se v něm děje, jak se mění atd. V urbanismu platí, že pozemek buď zastavěný je nebo není. Je-li zastavěný, zůstane tak? bude se měnit? bude nezastavěný? Je-li nezastavěný, tak bude dál nezastavěný? Bude zastavěn? Územní plán je regulační, což znamená, že nabízí zpravidla více možností.

10. V ZSJ se uplatňují nejrůznější zájmy mocenské, vlastnické, ekologické, ekonomické, individuální/skupinové/společenské/národní. Tyto zájmy jsou hnacími silami změn, ale i nezměn, většinou: *main driving force is economy*. Města jsou, podle D. Harveyho především akumulací kapitálu. Obchodní dům Ještěd byl nahrazen jinou stavbou, která nese větší zisk – v tom je jádro změny, což samo o sobě bylo legální, byť to otrásl s legitimitou řady lidí.

ESPECT & TODS

Originál: A.Hynek, O.Hynek, 2005

11. Pohled A.Hynka na ekonomii v kontextu dalších činností je v tomto hexagonu.
12. My zjišťujeme jak to je, abychom napsali jak by to mělo/nemělo být, nic víc - to je jádro aplikované geografie, kterou studuji aneb *from how things are to how things should be*.
13. Za velmi důležité považujeme v našem projektu vnímání ZSJ, její percepce, k tomu slouží dotazník (Knox/Hynek, ověřený na studiu města Brna a publikovaný pro kongres IGU v Glasgowě: Hynek A., Kovaříková L., Sedláček P., Hynek N., 2004: *Environmental Perception – The Case Study of the Greater Brno Area*. In: Drbohlav, D., Kalvoda, J., Voženílek V., eds.: *Czech*

Geography at the Dawn of the Millennium. Olomouc, Palacky University in Olomouc, pp. 309-318. ISBN 80-244-0858-9)

14. Percepce představuje osobní reprezentaci prostoru, v němž lidé žijí. Kromě percepce je stejně důležitá imaginace (představivost) – jak si lidé představují, že by prostor, v němž žijí, měl vypadat = space of representation. Tento přístup vychází z francouzského filosofa H.Lefebvra a v geografii se jím začali zabývat E.Soja, D.Gregory aj. A.Hynek nyní rozvíjí koncept prostorovosti - Hynek A. (2009): *Prostorovosti: místa, krajiny, regiony. Acta Geographica Universitatis Comenianae No. 53, 2009, pp. 123-132. Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 80-223-2251-2, ISSN 0231-715X. Hynek A. (2010): Krajina: objekt, nebo konstrukt?. Fyzickogeografický sborník 8, Fyzická geografie a kulturní krajina, ed. V.Herber. MU Brno, s. 138-142. ISBN 978-80-210-5369-4. Souhrnně ve Sborníku vydaného firmou GaREP: Prostorovosti (2011)*
15. Další část projektu je studium ZSJ podle postupu ODAPI (k tomu je zvláštní dokument, který mám sebou, pro celý projekt mám 10 dokumentů)
16. Dbám na vlastní bezpečnost, nelezu nikam, kde jde o soukromí, život, zdraví, znám poučení o bezpečnosti, nehádám se, nevyhrožuji nikomu, jsem univerzitní student/ka, mám mobil, jsem připraven/a volat o pomoc, zbytečně neriskuji. Ale: jsem tak šikovný/á, že mi to jde, umím to, učím se to, mám z toho radost, v urbánních studiích jsem doma. Víím, že nestačí mít jen vědomosti/poznatky/znalosti,ale stejně důležité jsou dovednosti, a o ty jde nejvíc, jsou to aplikované (zase) znalosti. Je mi jasné, že vše prožívám i tělesně, svými afekty, které, podle Deleuze a Guattariho, česky 1995, Tisíc plošin, česky 2010) mají intenzitu. Chci, aby intenzita mého afektu byla pozitivní,ale zvládnou i negativní, jsou i neutrální/kontroverzní....
17. Vydržím poslouchat vyprávění, příběhy, jsou v nich zakódované významy, smysl lidské existence, mocenské vztahy, odpor, nálady, radost i smutek – všechny mají své jádro, i když se zdá, že jde o plkání. Jde o výpověď z 50% o tématu a z 50% o vypravěči, což je někdy důležitější než to téma. Od toho mám Kaufmanna.
18. Zajímá mne nejen percepce/mentální mapa území dotazované/ho, její/ho imaginace, a především jeho/její osobní participace na životě území (dělá vůbec něco nebo jen mluví?), statut, vazby, sítě
19. Pokouším se hledat i odpověď na otázku: Jaké vztahy se podílejí na utváření prostorovosti ZSJ? Není vlastně vše mezi lidmi 'o vztazích'? Významech?
20. Od jedné naší studentky jsem se poučil/a: když nikoho neznám, tak se zeptám známých, zda tam nebydlí nějaký náš další společný známý – vždycky to vyjde, určitě tam někdo je, svět je malý.
21. Následuje práce se zdrojem podle zásad kvalitativního výzkumu , bylo nastíněno ve výuce, blíže: Cloke P. et al., eds. 2004: *Practising Human Geography*. London: SAGE, 416 s. (ve fakultní knihovně dole v suterénu)
22. Znakem zdravého města je přírůstek počtu obyvatel, neproblematická doprava a to, že město bzučí, vibruje

Chci A Hynkovi poradit co s tím TP2/URS dál:

1.
2.
3.